

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

et regjeringsoppnevnt rådgivende organ

Kommunal-og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
22 MAR 2005 04/3411-21
Ark.
Avd. INN / PRE / KAB

Deres ref: 04/3411-3 KAB
Vår ref: 04/1101-3/SDM
Dato: 18.03.2005

Høringssvar - NOU 2004:20 Ny utlendingslov del 1

Kommunal og regionaldepartementet har sendt til høring forslag til ny utlendingslov. Kontaktutvalget har lenge etterlyst en ny gjennomgang av utlendingsloven, og har deltatt aktivt i forhold til Utlendingslovutvalget, både når det gjelder å foreslå medlemmer til utvalget, å delta utvalgets referansegruppe, og nå som høringsinstans når det gjelder hvordan Norges utlendingslovgivning skal se ut i framtiden. Dette høringssvar er behandlet i Kontaktutvalgets møte 7. og 8. mars¹

1. GENERELLE KOMMENTARER

Allerede i år 2000 uttalte KIM til KR D at

"Som en konsekvens av Schengen-samarbeidet, Dublinkonvensjonen og EU/EØS samarbeidet, er Europeisk utlendingslovgivning og praksis i støpeskjeen. KIM ser at dette har både positive og negative sider, men savner en helhetlig gjennomgang/oversikt over hva dette har betydd for norsk praksis på utlendingsfeltet. Nåværende utlendingslov ble vedtatt i 1987/88 etter en bred og omfattende debatt både om de overordnede prinsipper og de ulike bestemmelser. I løpet av de 11 år som har gått siden Utlendingsloven ble vedtatt, er store deler av loven endret. KIM vil peke på at endringsforslag på utlendingslov og -forskrifter kommer relativt hyppig, men stykkevis og delt, og vil bemerke at tiden kan være inne for en helhetlig gjennomgang av målsetting og praksis på utlendingsfeltet."

Kontaktutvalget har vært opptatt av helheten i lovgivningen. Kontaktutvalget stiller seg derfor kritisk til at departementet deler denne høringen i to med to forskjellige høringsfrister. Delingen av høringsrunden skader etter vår mening høringsinstansenes mulighet å kommentere de enkelte bestemmelser i sin rette sammenheng.

¹ KIM er et regjeringsoppnevnt rådgivende utvalg bestående av 39 medlemmer fra innvandrersorganisasjoner, forvaltningen og politiske partier. Kontaktutvalgets 16 innvandrerepresentanter utgjør Innvandrerrådet. Når Kontaktutvalget avgir høringsuttalelser, er det Innvandrerrådet som uttaler seg. Representanter for forvaltningen og politiske partier i Kontaktutvalget deltar i diskusjonen i høringssaker men ikke i realitetsbehandling av høringssvaret.

2. KONTAKTUTVALGETS KOMMENTARER TIL FORSLAGENE:

2.1 Bestemmelser som skal beskytte utenlandske kvinner mot voldelige menn i Norge i ekteskapsammenheng og visumsammenheng,

Utlendingslovutvalget foreslår bestemmelser i den nye utlendingslovens §§ 9 og 58, som innebærer at myndighetene kan avslå en søknad om gjenforening der det er grunn til å tro at den gjenforente og eventuelt dennes barn kan bli utsatt for vold og/eller mishandling.

Intensjonen med bestemmelsen er å hindre at referansepersoner i Norge som er tidligere domfelt for vold og mishandling "importerer" ektefeller som vil bli utsatt for vold og mishandling. Kontaktutvalget støtter denne intensjonen.

Kontaktutvalget viser til utlendingslovutvalgets behandling av dette spørsmålet der utvalget konkluderer med at kun når referansepersonen er utenlandsk statsborger eller tidligere utenlandsk statsborger, vil utlendingsmyndighet ha tilgang til tilstrekkelige opplysninger for å gripe inn i en slik sak. Når det gjelder norske statsborgere, vil det bero på tilfældigheter om slike opplysninger blir tilgjengelig for utlendingsmyndighetene under saksbehandlingen av søknaden.

Etter Kontaktutvalgets mening vil det være positivt med en lovbestemmelse som hindret at utenlandske kvinner havner i voldssituasjoner når de kommer til Norge. Bestemmenlsen som foreslåes av lovutvalget vil imidlertid bare kunne anvendes dersom en voldelig referansepersons vandel er kjent for utlendingsmyndighetene på forhånd, hvilket trolig vil være i de færreste tilfeller. ***For at bestemmelsen skal både virke etter hensikt og ikke virke diskriminerende, er det nødvendig at utlendingsmyndighetene innhenter vandelsopplysninger om referansepersonen i alle familieetableringssaker. Dette mener Kontaktutvalget må gå eksplitt fram av lovteksten.***

Departementet ber også høringsinstansene om å særlig kommentere i hvilken utstrekning innhentede vandelsopplysninger skal kunne videreformidles til den som søker om arbeids- og oppholdstillatelse eller visum, også utenfor de tilfelle hvor slik tillatelse blir nektet.

Lovutvalget i sin behandling av dette spørsmålet i NOU 2004:20, går inn for at vandelsopplysninger om referansepersonen skal kun utleveres til søkeren dersom opplysningene er grunnlaget for avslag i saken. Kontaktutvalget er enig med lovutvalget i dette.

Kontaktutvalget nevner med dette, at det kan være et viktig poeng at refereranspersonen blir gjort kjent med at vandelsopplysninger vil innhentes, og at dersom disse opplysninger blir grunnlag for avslag, at opplysningene vil formidles til søkeren.

Kontaktutvalget vil komme tilbake til spørsmålet om tiltak i utlendingslovgivningen som vil gi utenlandske kvinner bedre beskyttelse mot vold og mishandling i forbindelse med den generelle høringen.

2.2 Forslag til tiltak som skal beskytte mot at noen presses til å inngå ekteskap mot sin vilje

Kontaktutvalget har vært engasjert i arbeidet mot tvangsekteskap i en årrekke, og vil fortsette dette engasjement i årene som kommer. Kontaktutvalget er imidlertid av den oppfatning at det tiltak etter utlendingsloven ikke nødvendigvis er de mest effektive tiltak mot tvangsekteskap, og advarer mot bestemmelser i utlendingslovgivningen som vil slå negativt ut for andre grupper enn målgruppen.

Kontaktutvalget mener at holdningsskapende tiltak overfor foreldregenerasjonen, samt forebyggende og direkte støttetiltak overfor de som er rammet er mer effektive tiltak for å bekjempe tvangsekteskap. Det er viktig at disse tiltak gjelder begge kjønn.

Utlendingslovutvalget foreslår en rekke bestemmelser i loven som har intensjonen om å styrke beskyttelsen mot tvangsekteskap. Noen av disse bestemmelser tas inn i høringsrunder fram til 1. april, andre er med i den alminnelige høringsrunden. Kontaktutvalget mener dette er uklok.

Samtlige av de foreslåtte bestemmelsene bør sees *i sammenheng* under den alminnelige høringsrunden.

De bestemmelser som inngår i den første høringsrunden gjelder lovens §§ 62 og 66, og innebærer at

1. familiegjeforening kan nektes dersom det er grunn til å anta til at ekteskapet er inngått mot en av partenes vilje og
2. at en referanseperson som har giftet seg i utlandet må gjennomgå et intervju hos utlendingsmyndighetene før tillatelse kan gis for gjenforening.

De bestemmelser som inngår i den alminnelige høringsrunden gjelder lovens §§ 49, 58 og 59, og gjelder 21 års grense for familiegjeforening og familieetablering.

Når det gjelder intervjubestemmelsen som foreslås i § 66 4. ledd, har ikke KIM innvendinger mot forslaget, selv om vi tror at få tilfelle av tvangsekteskap vil fanges opp på denne måten. KIM understreker imidlertid at intervjubestemmelsen må ikke gjennomføres som tiltak overfor referansepersoner med bestemt etnisk opprinnelse, men overfor alle, ***uavhengig av religion, kjønn, nasjonalitet eller etnisk bakgrunn.***

Når det gjelder det nye leddet som foreslås tatt inn i §62 2. ledd, ser KIM at departementet legger seg på et for lav bevis nivå med formuleringen "grunn til å anta". Etter KIMs vurdering bør formuleringen endres til "sterke grunner til å tro at ekteskapet er inngått mot en a partenes vilje."

Kontaktutvalget understreker at disse bestemmelser henger sammen med en rekke andre spørsmål omkring familiegjeforening og familieetablering, så vel som spørsmål om kvinners rettsikkerhet. Kontaktutvalget vil komme tilbake til disse spørsmål i forbindelse med den andre høringsrunden.

2.3 Forslag til en sanksjonsregel mot arbeidsgivere som grovt eller gjentatte ganger bryter regelverket,

Lovutvalget foreslår at utlendingsmyndighetene skal kunne nekte å innvilge oppholdstillatelse når søknaden gjelder arbeid hos en arbeidsgiver som grovt eller gjentatte ganger har brutt regler eller vilkår som skal verne om arbeidstakeres lønns- eller arbeidsvilkår i medhold av utlendingsloven eller arbeidsmiljøloven. Utvalget foreslår at et slikt vedtak skal gjelde for inntil to år.

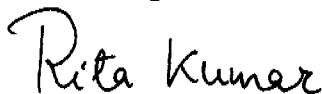
Kontaktutvalget støtter dette forslaget.

2.4 Bestemmelser/formuleringer som er foreslått opphevet

Med grunnlag i kritikk fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har Utlendingslovutvalget foreslått at enkelte bestemmelser/formuleringer i gjeldende utlendingslov kapittel 8 som gjelder bortvisning og utvisning av utlendinger som omfattes av EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen, ikke bør videreføres.

Kontaktutvalget har ingen kommentarer til disse forslag.

Med vennlig hilsen

Rita Kumar
Leder

Saksbehandler:

Steven David Meglitsch
Rådgiver